

Beskæftigelsesindikatorer for dansk økonomi

Flere varslede fyringer og tegn på faldende beskæftigelse

Indikatorerne for beskæftigelsesudviklingen i dansk økonomi viser et mudret billede. Samlet peger tallene på en fortsat om end behersket nedgang i beskæftigelsen. Når det er sagt, mener AE ikke, at arbejdsmarkedsudviklingen er et udtryk for en ny stor krise. Det bekræftes ligeledes af de nye arbejdsløshedstal, der har vist et lille fald ind 4. kvartal 2011. Samtidig nedgang i arbejdsløshed og beskæftigelse kan dog være udtryk for afgang fra arbejdsmarkedet.

af Senioranalytiker **Jes Vilhelmsen** og
Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

13. januar 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Efter nogle måneder med nedgang i de varslede fyringer steg antallet igen i december 2011. Selvom niveauet i hele 4. kvartal 2011 er lavt, varsler decembertallet isoleret set ledighedsstigninger ind i 2012.
- Antallet af personer dækket af lønmodtagernes garantifond er også steget mod slutningen af året. Modsat har antallet af nye jobopslag på nettet udviklet sig overraskende positivt i lyset af den internationale uro og det svage vækstbillede i dansk økonomi.
- Helt nye tal for lønmodtagerbeskæftigelsen fra beskæftigelsesministeriets DREAM-register peger på et fortsat beskæftigelsesfald i oktober 2011. Det er den første hårde indikator, vi har ind i 4. kvartal 2011. Indikatoren stiller samtidig spørgsmålstegn ved det store beskæftigelsesfald, der var i nationalregnskabet i 3. kvartal 2011.
- Med den vækst, der har været, og de vækstudsigter der tegner sig, må vi forvente fortsat om end behersket nedgang på arbejdsmarkedet nogen tid endnu. Hvis gældskrisen eskalerer i udlandet, kan nedturen på arbejdsmarkedet blive mere markant. På den anden side er der mulighed for, at gældskrisen er inddæmmet, og at det kommer til at gå bedre i udlandet end det, der ligger i prognoserne nu. Sker det, kan vi få en begyndende vending på arbejdsmarkedet i løbet af 2012.

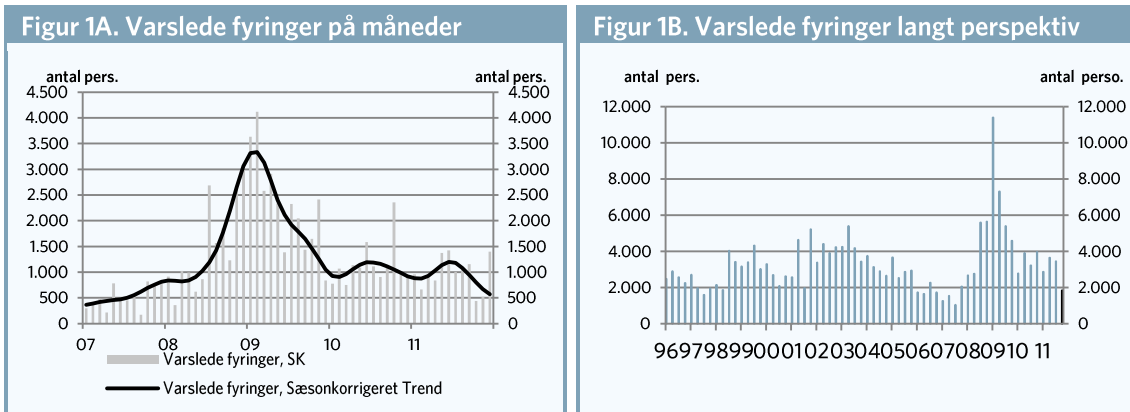
Kontakt

Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33 55 77 12
Mobil 28 42 42 72
fip@ae.dk

Kommunikationsmedarbejder
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Mudret billede af situationen på arbejdsmarkedet

Efter nogle måneder med nedgang i de varslede fyringer steg antallet igen i december. I faktiske tal blev 1.110 varslet fyret i større fyringsrunder i større virksomheder. Efter sæsonkorrektur er tallet 1.400, hvilket er en stigning på 880 sammenholdt med oktober måned 2011, hvor 520 blev varslet fyret. Det ses af figur 1A, der viser varslede fyringer på månedsbasis.

Kilde: AE pba. Jobindsats og Beskæftigelsesministeriet.

Stigningen i december ændrer dog ikke på, at tendensen i tallene faldt gennem 4. kvartal 2011, hvilket skyldes det relativt lave niveau i både oktober og november 2011, jf. figur 1.A. Således lå antallet af varslede fyringer i hele 4. kvartal 2011 på det laveste niveau siden midten af 2007. Det viser figur 1.B.

AEs beregninger på historiske data peger på, at bruttoledigheden vil stige, når der annonceres mere end 1.150 fyringer i en måned. December-tallet indikerer derfor stigende arbejdsløshed ind i 2012.

Samlet blev der varslet 11.279 fyringer i større fyringsrunder i større danske virksomheder i hele 2011. Det er en nedgang på godt 2.600 sammenholdt med 2010 og 16.900 sammenholdt med det meget vanskelige år 2009. Fordelt på brancher ses den største nedgang i varslingerne det seneste år inden for Handel og transport mv., Erhvervsservice og Industri samt det Offentlige. Modsat var der især flere varslede fyringer inden for Finansiering og Forsikring samt Information og Kommunikation. Det viser tabel 1.

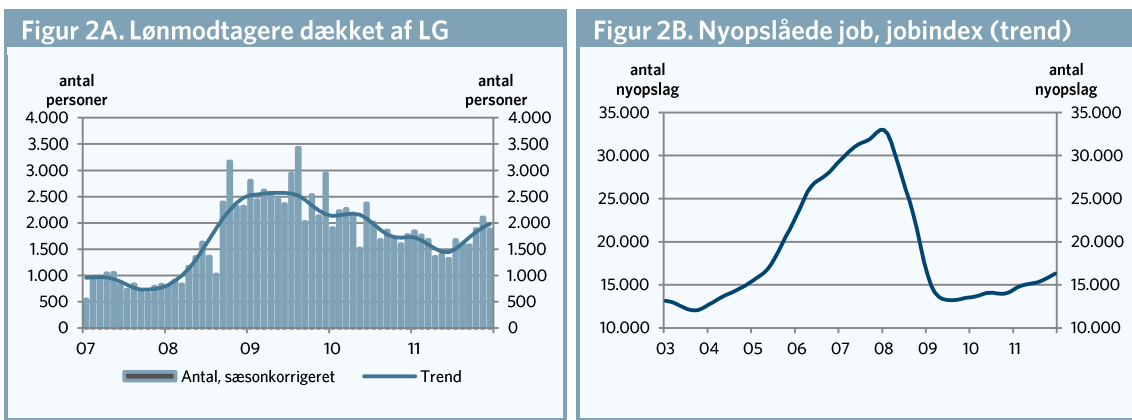
Tabel 1. Varslede fyringer fordelt på brancher			
	2010	2011	forskel
Branche i alt	13.908	11.279	-2.629
Landbrug, skovbrug og fiskeri	39	45	6
Industri, råstofindustri og forsyningsvirksomh	3.796	2.970	-826
Bygge og anlæg	105	211	106
Handel og transport mv.	2.308	1.327	-981
Information og kommunikation	1.323	1.600	277
Finansiering og forsikring	477	839	362
Ejendomshandel og udlejning	173	103	-70
Erhvervsservice	1.821	989	-832
Offentlig administration, undervisning og sundhed	3.452	2.823	-629
Kultur, fritid og anden service	116	243	127
Uoplyst aktivitet	298	129	-169

Kilde: AE på baggrund af jobindsats.dk

Mange job lukkes fortsat

Antallet af personer, der grundet konkurser modtager løn i opsigelsesperioden fra lønmodtagernes garantifond (LG), er også begyndt at stige lidt igen. Hvis en person, der er dækket af LG ikke finder anden beskæftigelse inden opsigelsesfristens udløb, vil personen i de efterfølgende måneder begynde at tælle med i ledighedsstatistikken. LG er derfor også en indikator for joblukninger. Niveaue t ligger fortsat noget højere end før-kriseniveau, hvilket peger på, at der stadig lukkes mange job. Det viser figur 2.A.

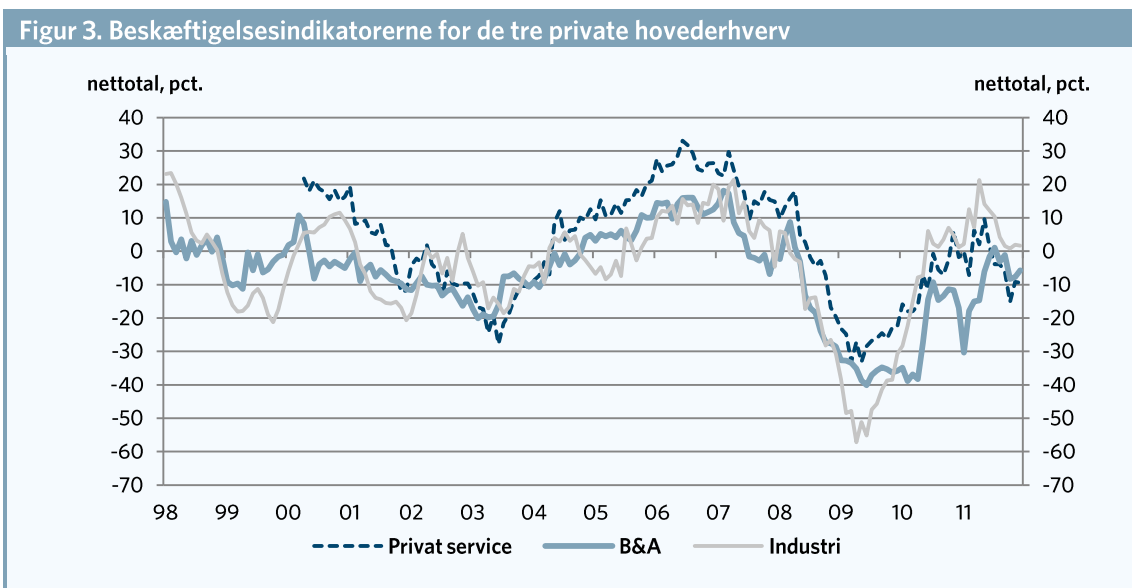
Modsat er den positive tendens i nye jobopslag på nettet (indikator for jobåbninger) fortsat gennem hele 4. kvartal 2011. Indikatoren har udviklet sig overraskende positivt i lyset af den internationale uro og den negative vækst i dansk økonomi i 3. kvartal 2011. Niveaue t fra jobindex er dog stadig meget lavt set i et historisk perspektiv. Det viser figur 2.B.

Anm.: Begge serier er sæson korrigerede trende.
 Kilde: AE pba. Jobindex og jobindsats.dk.

Kilde: AE (sæsonkorrekt) pba. LG.

Beskæftigelsesindikatorerne for de tre private hovederhverv peger umiddelbart på faldende beskæftigelse i 4. kvartal 2011. Industriens indikator ligger lige over nul, mens bygge- og anlægssektoren og serviceerhvervenes ligger i det negative spektrum. I december måned steg indikatoren dog en smule for bygge og anlæg, mens service lå stort set uændret. Det viser figur 3.

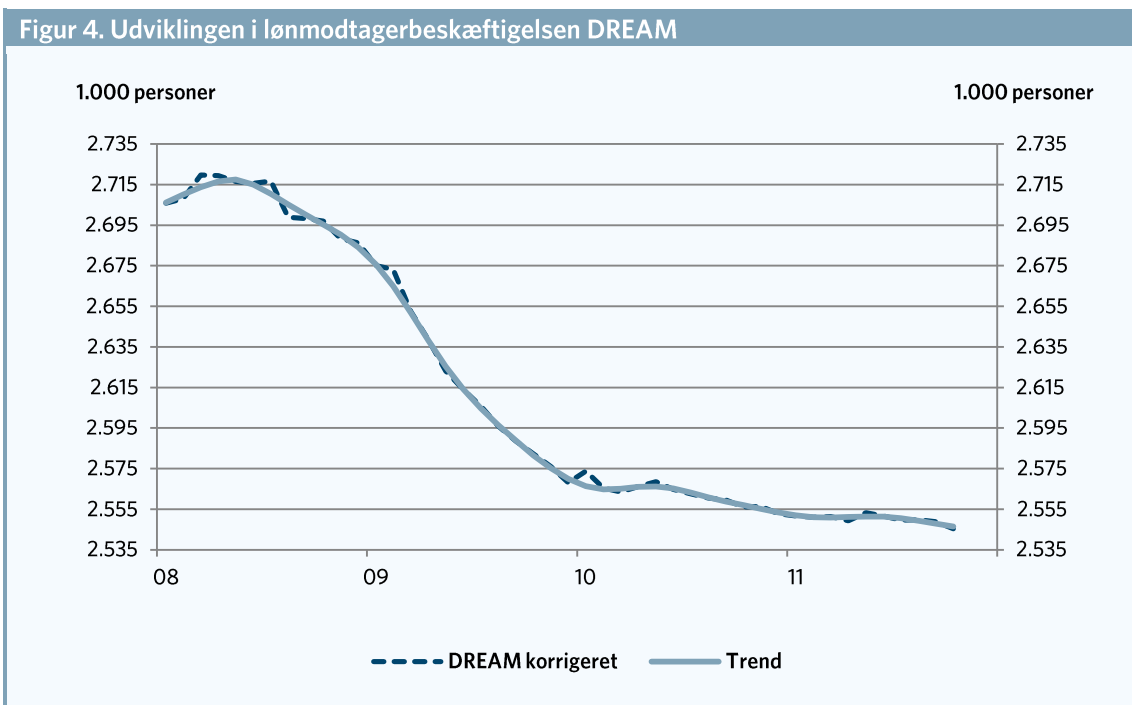
Anm.: Indikatorerne afspejler den faktiske vurdering af beskæftigelsen inden for de forskellige erhverv. Indikatoren for service er splejset pba. gamle og nye tal.
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Alle tre indikatorer er faldet tilbage fra foråret/sommeren 2011 kvartal 2011. Faldet i servicesektorens indikator er umiddelbart mest bekymrende, da det uden sammenligning er den største af de tre sektorer. Indikatorer er dog blevet omlagt fra maj 2011, hvilket kan have påvirket opgørelsen, hvorfor den bør tolkes forsigtigt. Niveauerne for indikatorerne ligger stadig markant højere end det vi så, mens den økonomiske nedtur for alvor rasede efter finanskrisen.

Hårde beskæftigelsesindikatorer

Helt nye tal for lønmodtagerbeskæftigelsen i beskæftigelsesministeriets DREAM-register peger på et fortsat beskæftigelsesfald ind i 4. kvartal 2011. Tallene, der er den første "hårde" indikator for beskæftigelsen, er baseret på samme primærkilder, som Danmarks Statistiks beskæftigelsesopgørelser. Tallene fra DREAM-registret er forbundet med en vis usikkerhed, jf. boks 1 til sidst i analysen.

Korrigerer vi de seneste måneder, med de oprevisioner vi kan se bagud i tid, finder man et sæsonkorrigeret fald på knap 3.500 personer fra september til oktober 2011. Usikkerheden gør dog, at det kan være mere relevant at tolke på trenden fra sæsonkorrektionen. Trenden viser et fald på ca. 1.500 personer ind i oktober 2011. Det fremgår af figur 4.

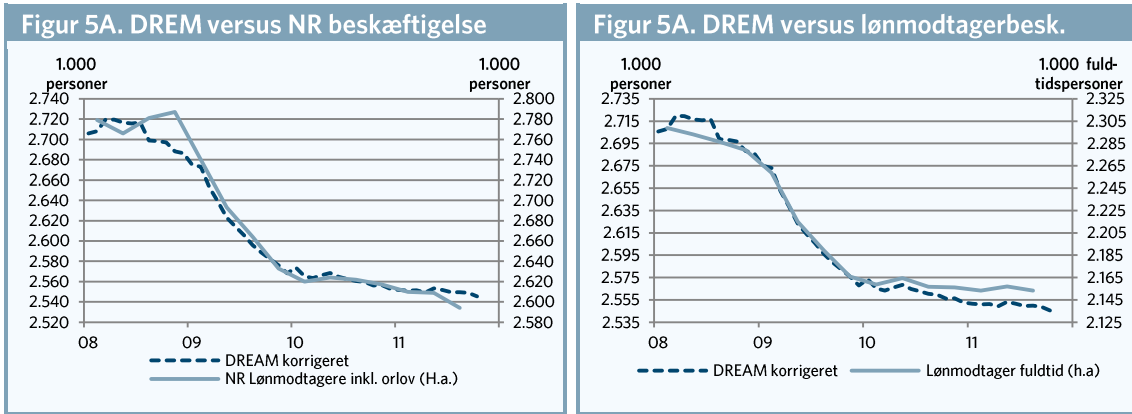

Kilde: AE pba. DREAM-registret of Danmarks Statistik.

Udviklingen flugter umiddelbart med vores forventninger om en fortsat - men behersket - nedgang på arbejdsmarkedet i 4. kvartal 2011. Sammenholdes de første 10 måneder af med samme periode 2010, er beskæftigelsen faldet med i gennemsnit 13.000-14.000 personer. Det er lidt mere end forventet i vores seneste prognose for året som helhed.

Mistro til store beskæftigelsesfald i 3. kvartal 2011

Som det fremgår af figur 4, har beskæftigelsesindikatoren haft en svag negativ tendens siden midten af 2010 oven på det gigantiske fald, der fulgte i kølvandet på finanskrisen. Vi kan derfor ikke genfinde det meget store fald, der var i beskæftigelsen fra 2. til 3. kvartal 2011 på 17.000 personer (18.000 for lønmodtagere) i det seneste nationalregnskab. Det viser figur 5.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik og DREAM-registret.

Danmarks Statistik udsendte i midten af november 2011 en ny statistik for lønmodtagerbeskæftigelsen målt i fuldtidspersoner. Med et beskæftigelsesfald på godt 3.500 fuldtidspersoner sæsonkorrigeret fra 2. til 3. kvartal 2011 bekræfter den heller ikke billedet fra Nationalregnskabet. Endelig viste den stikprøvebaserede arbejdsstyrkestatistik AKU et beskæftigelsesfald på kun 1.000 personer i 3. kvartal 2011.

Figur 5B sammenholder den nye lønmodtagerstatistik med DREAM-indikatoren. Som det fremgår, har der været en relativ fin sammenhæng fra 2008-2011. DREAM-beskæftigelsen er dog faldet noget mere end lønmodtagerbeskæftigelsen gennem perioden, hvilket måske skyldes, at der har været ændringer i den gennemsnitlige arbejdstid, som slår ud i opgørelsen af fuldtidsbeskæftigelsen.

Udviklingen i beskæftigelsen Arbejdstidsregnskabet (ATR), der ligger til grund for Nationalregnskabet, i 3. kvartal 2011 fik nogle økonomer til at melde om krise på arbejdsmarkedet. Vi mener man skal være påpasselig med at tolke tallene så hårdt, da den markante nedgang ikke kan genfindes i de andre beskæftigelsesstatistikker.

Samtidig har vi med den seneste Vismandsrapport fået afsløret, at der er større usikkerhed i Arbejdstidsregnskabet og dermed Nationalregnskabets beskæftigelsesudvikling end forventet. Således påviste Vismændene, at Arbejdstidsregnskabet sammenlignet med de meget sikre registerbaserede oplysninger overvurderer beskæftigelsesfaldet alene fra 4. kvartal 2008 til 4. kvartal 2009 med hele 28.000 personer. Problemet ligger i, at Arbejdstidsregnskabet ikke har fået indarbejdet de nyeste registerbaserede opgørelser, og at man samtidig fremskriver beskæftigelsen med en job-indikator frem for en mere ren beskæftigelsesindikator. Når antallet af personer med bijobs falder, overdrides nedturen i beskæftigelsen ved denne fremskrivningsmetode, jf. Det Økonomiske Råds efterårsrapport 2011.

At der skulle være krise på arbejdsmarkedet bekræftes heller ikke af ledighedstallene fra november måned 2011. De viste et *fald* i arbejdsløsheden på godt 500 fuldtidspersoner. Fra 2. til 3. kvartal 2011 steg bruttoarbejdsløsheden med godt 1.600 fuldtidspersoner.

Selvom arbejdsløsheden er faldet ind i 4. kvartal 2011 behøver det ikke være i modstrid med, at beskæftigelsen samtidig falder. En samtidig nedgangen i arbejdsløshed og beskæftigelse kan dække over afgang fra arbejdsmarkedet, som vi har set det i ret markant omfang i gennem den seneste økonomiske krise.

Væksten tegner fortsat for svag til vending på arbejdsmarkedet

Med den vækst, der har været og de vækstudsigter, der tegner sig, må vi fortsat forvente en nedgang på arbejdsmarkedet nogen tid endnu - om end behersket. Hvis gældskrisen eskalerer i udlandet kan nedturen på arbejdsmarkedet blive mere markant. Det øger risikoen for, at dansk økonomi kan blive fanget i en ny negativ spiral, hvor forbrugere og virksomheder holder endnu mere på pengene.

På den anden side er der mulighed for, at gældskrisen er inddæmmet, og at det kommer til at gå bedre i udlandet end det der ligger i prognoserne nu. Sker det kan regeringens vækstpakke være det, der sætter gang i en positiv stemning. Sker det, kan vi få en begyndende vending på arbejdsmarkedet i løbet af 2012.

Boks 1. Beskæftigelsesoplysninger i DREAM

Beskæftigelsesoplysningerne i DREAM er baseret på e-Indkomstregisteret i SKAT. Dette register indeholder bl.a. månedlige oplysninger om udbetaling af løn og indkomstoverførsler, arbejdsmarkedsbidrag mv. Disse oplysninger indberettes for alle personer - og typisk med en forholdsvis lille forsinkelse i forhold til "optjeningsperioden".

Beskæftigelsesoplysningerne i DREAM er baseret på oplysninger om betalt arbejdsmarkedsbidrag. Som udgangspunkt bliver alle personer, der i en given kalendermåned har betalt arbejdsmarkedsbidrag, registreret som beskæftiget. Det er i DREAM ikke muligt at se beskæftigelsesomfanget i løbet af måneden, og det er derfor heller ikke muligt at omregne til fuldtidsbeskæftigelse.

Det er udelukkende lønmodtagere der indgår i DREAM. Det er væsentlig at være opmærksom på - fx i forbindelse med sammenligninger med andre statistikker, herunder beskæftigelsen i Nationalregnskabet. Beskæftigelsesoplysningerne i DREAM har ikke gennemgået samme grundige datavalidering som beskæftigelsesstatistikkerne fra Danmarks Statistik. Der knytter sig derfor en vis usikkerhed til opgørelsen.

De seneste faktiske beskæftigelsestal opjusteres som følge af, at beskæftigelsestallene erfaringsmæssigt er højere, når der offentliggøres nye beskæftigelsestal i DREAM. I denne analyse er opjusteringen sket på baggrund af mønstret fra tre tidligere perioder. I opjusteringen er det antaget, at tallene opjusteres med tilsvarende procentsatser fremadrettet. Der er derfor en vis usikkerhed knyttet til denne opjustering. Opjusteringsmetoden vil blive forbedret i takt med, at vi får en mere konsistent tidsserie.